

**CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE
UNIVERSITARĂ**

**Universitatea „Petru Maior” din
Tîrgu-Mureș**

2011

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

I. INTRODUCERE

Art.1. (1) Universitatea „Petru Maior”, o universitate pentru comunitate, este o instituție de stat pentru educație superioară și cercetare, acreditată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului care se angajează să satisfacă nevoile de formare ale tuturor categoriilor de cetățeni, în condițiile respectării statului de drept și a drepturilor omului.

(2) *Codul de etică și deontologie universitară* reglementează normele de conduită profesională și cuprinde un ansamblu de standarde morale generale, responsabilități și reguli ale practicii universitare care privesc activitatea desfășurată de membrii comunității academice a Universității „Petru Maior” din Tg.-Mureș.

(3) Normele de etică și deontologie universitară prevăzute de prezentul cod sunt obligatorii pentru toți membrii comunității academice a Universității „Petru Maior”.

Art.2. (1) Obiectivele prezentului cod urmăresc să asigure responsabilitatea morală a cadrelor didactice, a personalului nedidactic, studenților și tuturor categoriilor de cetățeni care se află în relații directe și indirecte cu universitatea, precum și să contribuie la creșterea calității serviciilor educaționale și de cercetare oferite publicului.

(2) Universitatea „Petru Maior” respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii săi și promovează integritatea academică. Membrii săi se angajează să contribuie la dezvoltarea societății. Pentru aceasta, *Codul de etică și deontologie universitară* urmărește:

- a. reglementarea normelor de etică și deontologie universitară necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului Universității „Petru Maior”;
- b. informarea tuturor celor interesați cu privire la etica și deontologia universitară la care sunt îndreptățiți să se aștepte din partea membrilor comunității noastre academice în desfășurarea activităților educaționale și de cercetare;
- c. crearea unui climat de încredere, respect și demnitate între membrii comunității academice, precum și între membrii comunității academice și publicul larg.

Termeni

Art.3. În înțelesul *Codului de etică și deontologie universitară*, următorii termeni se definesc astfel:

- a. *membru al comunității academice* – personalul didactic angajat și colaboratori, personalul nedidactic angajat și colaboratori, studenți, masteranzi, doctoranzi, persoane fizice și juridice cu care există contracte de colaborare sau de parteneriat.
- b. *interes public* – acel interes care implică garantarea și respectarea libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute și garantate de *Constituție*, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte;

- c. *interes personal* – orice avantaj material sau de altă natură, urmărit sau obținut pentru sine ori pentru alții de către membrii comunității academice prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care au acces ca urmare a desfășurării de activități în Universitatea „Petru Maior”;
- d. *conflict de interese* – conflict care decurge în situația în care interesul personal contravine interesului public, de natură să afecteze judecățile și evaluările corecte și acțiunile membrilor comunității academice;
- e. *hărțuire* – comportament degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau conduce la afectarea capacității unei persoane de a desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu, sau de a-și exercita drepturile;
- f. *plagiat* – preluarea integrală sau parțială a unui material realizat de un alt autor și prezentarea acestuia ca aparținând propriei persoane. Plagiatul poate fi voluntar (propriu-zis) sau involuntar (folosirea greșită a sistemului de citare sau neindicarea sursei unui material).

II. NORME GENERALE DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

Integritatea și loialitatea academică

Art.4. Universitatea „Petru Maior” promovează calitatea procesului educațional. Membrii comunității academice vor face tot ce este posibil pentru dezvoltarea competențelor profesionale și a serviciilor interne și externe oferite de Universitatea „Petru Maior”. De asemenea, instituția are obligația de a oferi condiții optime de muncă pentru a contribui la dezvoltarea personală a membrilor săi.

Art.5. Membrii universității le sunt solicitate dedicarea față de profesie și studiu, creativitate și talent, eficiență și eficacitate în activitățile desfășurate, precum și respect față de instituție și membrii comunității academice.

Art.6. Universitatea „Petru Maior” asigură recunoașterea și recompensarea meritelor personale și colective care contribuie la împlinirea misiunii sale instituționale. În acest scop, cultivăm curiozitatea științifică și căutarea adevărului, dezvoltăm programe academice la standarde înalte și acționăm împotriva imposturii, amatorismului, superficialității și dezinteresului profesional.

Art.7. Membrii universității au obligația de a apăra în mod loial prestigiul instituției în care își desfășoară activitatea și se vor abține de la orice act sau fapte care ar putea produce prejudicii imaginii sau intereselor acesteia. Membrii universității le este interzis să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea desfășurată, să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care universitatea are calitatea de parte, să acorde consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva Universității „Petru Maior”.

Libertatea academică

Art.8. Universitatea „Petru Maior” promovează libertatea academică în condițiile statului de drept și a respectării drepturilor omului. Obiectivitatea științifică este mai presus de orice presiuni rezultate din interese personale sau de grup.

Art.9. Membrii comunității academice nu vor ceda presiunilor și constrângerilor de natură politică, religioasă, economică și mediatică. Universitatea „Petru Maior” va promova menținerea standardelor științifice și a responsabilităților profesionale.

Art.10. Orice membru al comunității academice trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. Universitatea „Petru Maior” încurajează abordările critice, dialogul, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice, credințele religioase sau orientările sexuale.

Art.11. Nimeni nu are dreptul să manipuleze, îndoctrineze și să educe dogmatic în cadrul spațiului universitar și, prin aceasta, să încalce dreptul membrilor universității la obiectivitate în cunoașterea și formarea educațională.

Nediscriminarea și egalitatea de șanse

Art.12. În Universitatea „Petru Maior” există obligația asigurării egalității de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea personală a tuturor membrilor comunității academice.

Art.13. Membrii universității sunt obligați să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale, excluzând orice formă de favoritism, accesul și tratamentul discriminator. În acest scop este interzisă discriminarea prin utilizarea de către Universitatea „Petru Maior” a unor practici care dezavantajează persoanele de un anumit sex, în legătură cu relațiile sociale și profesionale, referitoare la: anunțarea, organizarea concursurilor sau examenelor și selecția candidaților pentru ocuparea posturilor vacante; încheierea, suspendarea, modificarea și/sau încetarea raportului juridic de muncă ori de serviciu; stabilirea sau modificarea atribuțiilor din fișa postului; stabilirea remunerației și a recompenselor sau a beneficiilor, altele decât cele de natură salarială; informarea și consilierea profesională, dezvoltarea profesională; evaluarea performanțelor individuale; promovarea profesională; aplicarea măsurilor disciplinare; dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta.

Art.14. Membrii universității nu vor permite nicio formă de hărțuire în mediul academic. În Universitatea „Petru Maior” sunt interzise cu desăvârșire forme de hărțuire, precum: misoginismul, sexismul, rasismul, șovinismul, xenofobia, homofobia, hărțuirea în privința apartenenței la o religie, etnie sau formațiune politică. Universitatea interzice orice formă de hărțuire, în mod particular pe cea sexuală. Sunt sancționate și comportamentele prin care membrii universității sunt supuși unor tentative de corupere sexuală.

Conflictul de interese

Art.15. (1) Conflictul de interese este situația în care o persoană are sau ar putea avea un interes personal de natură patrimonială sau nepatrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor care îi revin.

(2) Universitatea „Petru Maior” ia măsurile necesare în scopul de a evita sau soluționa adecvat situațiile care pot conduce la conflicte de interese care ar putea să compromită, direct sau indirect, îndeplinirea îndatoririlor sale.

Art.16. (1) Membrii universității le sunt interzise practici imorale, precum: favoritismul, nepotismul, aplicarea unor standarde duble în evaluare ori acte de persecuție sau răzbunare. Trebuie evitate cazurile în care un cadru didactic își evaluează rudele până la gradul III, inclusiv, sau orice alte persoane cu care are relații personale de natură să le influențeze conduita academică. De asemenea, vor fi evitate situațiile în care persoane dețin roluri multiple în universitate.

(2) Persoanele care se află în relație de soți, afini sau rude până la gradul III, inclusiv, nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul/ una să se afle față de celălalt/ cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel și nu pot fi numiți în Comisii de doctorat, de evaluare sau alte comisii a căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea, inclusiv.

(3) Se consideră decizii sau acte adoptate ori încheiate în condiții de conflict de interese și cele ale structurilor deliberative la care cel puțin unul dintre membri se află în conflict de interese și nu s-a abținut de la vot ori de la dezbateri.

(4) În cazul în care o persoană se află în situația unui conflict de interese, aceasta are obligația să informeze în scris, de îndată, structura deliberativă sau persoana care ocupă o funcție executivă superioară ierarhic.

(5) Persoanele care au fost notificate cu privire la existența unui conflict de interese sunt obligate să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției, în termen de cel mult trei zile de la data luării la cunoștință.

(6) Dacă într-o perioadă de șase luni, o persoană este nevoită să se abțină de cel puțin trei ori de la adoptarea deciziei ori încheierea unor acte din cauza iminenței unui conflict de interese, Comisia de etică și deontologie universitară recurge, la solicitarea rectorului, la verificarea incompatibilității și a altor interdicții prevăzute de lege.

(7) Persoanele care ocupă o funcție de conducere sau de demnitate publică sau o funcție de conducere în cadrul unui partid politic nu pot exercita funcția de rector pe perioada îndeplinirii mandatului.

(8) Dacă la data desemnării ca rector persoana respectivă este membru în exercițiu al senatului universitar al UPM, aceasta se suspendă de drept din calitatea de senator pe perioada exercitării funcției de rector.

Art.17. Universitatea „Petru Maior” ia măsuri pentru a elimina și sancționa orice formă de corupție, cum ar fi: traficarea examenelor de admitere și absolvire, solicitarea de către membrii universității de bani sau cadouri, tentativele de mituire, solicitarea unor servicii personale, precum și favoritisme de orice natură.

Onestitatea intelectuală

Art.18. Universitatea „Petru Maior” este recunoscătoare față de toți membrii comunității academice care contribuie prin activitățile desfășurate la îndeplinirea misiunii sale, crearea și menținerea la nivel înalt a prestigiului acesteia.

Art.19. Instituția noastră apără dreptul la proprietate intelectuală. Membrii comunității academice, care au participat la diferite stadii de cercetare, vor fi menționați atunci când rezultatele cercetării devin publice, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii și recunoștinței.

Art.20. (1) Sunt interzise toate formele de fraudă intelectuală: plagiatul, copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, cercetări improvizate care au rezultate false, substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate, înșelăciunea și facilitarea înșelăciunii, precum și tentativele de corupere spre fraudă.

(2) Comisia de etică universitară, ca responsabilă din partea Senatului, va promova măsurile educaționale, administrative și tehnice care să garanteze originalitatea lucrărilor de licență, master, doctorat, a articolelor științifice sau a altor asemenea lucrări, precum și sancțiunile aferente.

Art.21. (1) Constituie abateri grave de la buna conduită în activitatea profesională și științifică și se sancționează conform legislației în vigoare:

- a. plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b. confecționarea de rezultate științifice sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c. introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, precum și în orice document oficial;
- d. comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor;
- e. ocuparea posturilor didactice și de cercetare de către persoane despre care există dovezi că au realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, stabilite conform legii.

(2) Îndrumătorii lucrărilor de licență, de disertație și de doctorat răspund în mod solidar cu autorii de asigurarea originalității conținutului acestora.

Respectul și toleranța

Art.22. Universitatea „Petru Maior” este o instituție academică antreprenorială deschisă studiului și cercetării. În acest scop, instituția noastră respectă demnitatea fiecăruia dintre membri, într-un climat liber de orice manifestare și formă de exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare.

Art.23. Membrii comunității academice sunt obligați să adere la valorile toleranței față de diferențele dintre oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale.

Art.24. Dezbaterea intelectuală în cadrul Universității „Petru Maior” se desfășoară prin argumente raționale, fiind interzisă utilizarea unui limbaj ofensator, atacul la persoană, precum și comportamentul insultător.

Transparența

Art.25. Universitatea noastră respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare corectă.

Art.26. Transparența este asigurată în toate activitățile care privesc admiterea, evaluarea, angajarea, promovarea și utilizarea resurselor universității. Toate aceste informații sunt publicate pe pagina web a instituției.

Art.27. În cazul unui sprijin material acordat de Universitatea „Petru Maior” sau de alte organizații, firme, persoane fizice pentru desfășurarea unor cercetări sau publicarea unor lucrări, membrii universității sunt obligați să menționeze expres acest sprijin.

III. COMISIA DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

Art.28. Comisia de etică universitară aleasă nominal de Senatul universității coordonează și controlează aplicarea normelor prevăzute de prezentul *Cod de etică și deontologie universitară*, având următoarele atribuții:

- a. analizează și soluționează abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform *Codului de etică și deontologie universitară*;
- b. ia măsuri pentru aplicarea *Codului de etică și deontologie universitară*;
- c. întocmește un raport anual cu privire la situația universității din perspectiva respectării principiilor și prevederilor *Codului de etică și deontologie universitară*;
- d. propune și promovează eventuale modificări sau amendamente ale *Codului de etică și deontologie universitară* (atribuțiile stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare, alte atribuții prevăzute de prezenta lege sau stabilite conform *Cartei universitare*, conform legii);
- e. notifică conducerea universității cazurile care fac subiectul legii penale și pune la dispoziția acesteia toate informațiile pe care le deține cu privire la cazurile respective;
- f. Senatul va analiza și va decide asupra fiecărui caz semnalat de Comisia de etică universitară.

Art.29. (1) La nivelul fiecărei universități, funcționează Comisia de etică universitară.

(2) În structura și componența Comisiei de etică universitară sunt propuse de Consiliul de administrație, avizate de Senatul universitar și aprobate de rector persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai Comisiei de etică universitară persoanele care ocupă vreuna dintre funcțiile: rector, prorector, decan, prodecan, director administrativ, director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.

Art.30. (1) Orice persoană din universitate sau din afara universității poate sesiza Comisiei de etică universitară abateri săvârșite de membri ai comunității universitare.

(2) Comisia de etică universitară păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

(3) Sesizările anonime nu se iau în considerare.

Art.31. (1) În urma unei sesizări, Comisia de etică universitară demarează procedurile stabilite de *Codul de etică și deontologie universitară*, respectiv de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile de la primirea sesizării și îi comunică acestuia rezultatul procedurilor, după încheierea acestora.

(2) Comisia de etică universitară are obligații nu doar față de cel care a făcut sesizarea, ci și față de cel împotriva căruia s-a făcut sesizarea și trebuie să-i asigure persoanei „incriminate” toate drepturile prevăzute de legislația în vigoare.

Art.32. Comisia de etică universitară, în termen de maxim 30 de zile de la constituirea sa, verifică și constată incompatibilitățile survenite în urma validării mandatelor tuturor membrilor structurilor de conducere și tuturor funcțiilor de conducere și semnalează cazurile de incompatibilitate Senatului universitar;

Art.33. Fiecare membru al Comisiei de etică universitară trebuie să își formuleze în scris poziția față de problema în cauză.

Art.34. (1) Persoanele aflate într-o situație de incompatibilitate trebuie să rezolve acest lucru în termen de 30 de zile de la data notificării de către Comisia de etică universitară.

(2) Neîndeplinirea acestei obligații se constată de către șeful ierarhic superior, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre persoanele aflate în incompatibilitate.

(3) Falsul în declarațiile de interese se asimilează faptelor de corupție și se sancționează conform legii penale în vigoare.

Art.35. Sancțiunile care se pot aplica personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar de către Comisia de etică universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică sunt cele prevăzute în lege, după cum urmează:

a. avertisment scris;

b. diminuarea salariului de bază, cumulată, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;

- c. suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență;
- d. destituirea din funcția de conducere din învățământ;
- e. desfacerea disciplinară a contractului de muncă;

Art.36. Sancțiunile care se pot aplica de către Comisia de etică universitară studenților sau studenților-doctoranzi pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:

- a. avertisment scris;
- b. exmatricularea;
- c. alte sancțiuni prevăzute de *Codul de etică și deontologie universitară*;

Art.37. Sancțiunile stabilite de Comisia de etică universitară sunt puse în aplicare de către decan sau rector, după caz, în termen de 30 de zile de la comunicarea scrisă a acestora.

Art.38. În vederea aplicării normelor *Codului*, Comisia de etică universitară se autosesizează și primește sesizări privind încălcarea prevederilor prezentului *Cod* de conduită, formulează către conducerea universității recomandări de soluționare a cazurilor de încălcare a codului, elaborează studii și cercetări cu privire la aspectele eticii universitare.

Art.39. Sub jurisdicția Comisiei de etică universitară intră toate persoanele care fac parte sau au relații cu universitatea: studenți, studenți-masteranzi sau doctoranzi, membri ai corpului personalului nedidactic și ai corpului de conducere, cadre didactice titulare sau cadre asociate, colaboratori, precum și parteneri instituționali. Sub jurisdicția Comisiei intră atât actele petrecute în interiorul universității și campusului universitar, cât și cele desfășurate în afara acesteia în măsura în care implică membrii comunității academice.

Prezentul Cod a fost aprobat prin *Hotărârea Senatului Universității „Petru Maior”*, nr. 11 din data de 15.06.2011.

Rector,
Prof. univ. dr.ing. Liviu MARIAN

